

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΕΤΟΣ 20ο

ΤΕΥΧΟΣ **90**

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαϊνιάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτσιου - Τσιάμη Κατερίνα

Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση
28ης Οκτωβρίου 3, 196 00
Μάνδρα Αττικής
Τηλ.: 6977.781.753
www.dimofon.gr
e-mail: info@dimofon.gr

Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλλάσσεται με
όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων
που τα υπογράφουν.

Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση
άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η
πηγή τους.

Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 8/10/2019.

ΕΤΟΣ 20ο
ΤΕΥΧΟΣ 90

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Λάδι μαυρίσματος & κερί: Ποια η σχέση;

Είναι γνωστή η συνήθεια πολλών γυναικών, κυρίως από τις Βόρειες Ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Σουηδία κλπ) αλλά όχι μόνο, για ατέλειωτη ηλιοθεραπεία το καλοκαίρι στις Μεσογειακές παραλίες. Μάλιστα πολλές καταφεύγουν και σε επανειλημμένα πασαλείμματα με λάδια για μεγαλύτερο μαύρισμα. Το κίνητρο δεν έχει βέβαια σχέση μόνο με την αισθητική ή την υγεία (π.χ.

παραγωγή βιταμίνης D), αλλά περισσότερο με την επίδειξη τού κοινωνικού status. Μια γυναίκα που εμφανίζεται με σοκολατένιο δέρμα στο περιβάλλον της το φθινόπωρο μετά τις διακοπές, υπονοεί, χωρίς να χρειάζεται να το το δηλώσει ανοιχτά, ότι είναι αρκετά πλούσια, ώστε να έχει τη δυνατότητα παρατεταμένων θερινών διακοπών και καλοπέρασης στο εξωτερικό. Με αυτόν τον τρόπο επιβεβαιώνει την οικονομική της ανωτερότητα σε σχέση με τις “ασπρουλιάρες”, που δεν είχαν αυτή τη δυνατότητα.

Είναι όμως εντυπωσιακό ότι το χρώμα τού δέρματος, ως τεκμήριο ανώτερης οικονομικής και κοινωνικής τάξης, είχε εντελώς αντίστροφο συμβολισμό σε παλαιότερες εποχές. Στην εποχή της φεουδαρχίας και της αριστοκρατίας στην Ευρώπη, οι αριστοκράτες έμεναν το μεγαλύτερο διάστημα μέσα στα κάστρα και στα παλάτια τους χωρίς να κάνουν τίποτα, πέραν από συνεσιώσεις με άλλους ευγενείς. Οι ταλαίπωροι αγρότες και αγρότισσες ήταν αυτοί/-ές που ξημεροβραδιάζονταν στα χωράφια για να εξασφαλίσουν την γεωργική παραγωγή που θα έτρεφε τα πλούσια και οκνηρά αφεντικά τους. Βέβαια η παραμονή στην ύπαιθρο συνεπαγόταν μεγαλύτερη έκθεση στον ήλιο και άρα πιο μελαχρινή επιδερμίδα. Αντίθετα οι αριστοκράτες, ως ανθρώπινα είδη εσωτερικού χώρου, είχαν ανοιχτόχρωμο δέρμα. Οι κυρίες μάλιστα της αριστοκρατίας, που ήθελαν να τονίσουν τη χρωματική, άρα και ταξική, διαφορά τους από τις παρακατιανές υπηρέτριες τους, χρησιμοποιούσαν και μακιγιάζ για τον σκοπό αυτό. Το μακιγιάζ δεν ήταν τίποτα άλλο παρά μια επίστρωση, μία μάσκα λευκού κεριού, που έκανε την άσπρη επιδερμίδα του προσώπου τους ξεξασπρότερη (κάτι σαν Ariel ένα πράγμα, αλλά στο πιο παραδοσιακό, οικολογικό και φιλικό προς το δέρμα).

Πώς τα γνωρίζω αυτά τα πράγματα και πώς αποδεικνύεται ότι δεν είναι αποκυήματα φαντασίας ενός νοσηρού, κοινωνικά ανατρεπτικού, εγκεφάλου; Σε μία επίσκεψη μου προ καιρού στο κάστρο του Malahide στο Δουβλίνο, ο ξεναγός ανέφερε τα παραπάνω και μās εξήγησε ότι το καφασωτό κέντημα που φαίνεται στη φωτογραφία μπροστά από το τζάκι του σαλονιού, χρησίμευε ως θερμοπροστατευτική ασπίδα για τις κυρίες, ώστε να μή λιώνει από την ακτινοβολία τού τζακιού το κέρινο μακιγιάζ που είχαν απλώσει στο πρόσωπο τους και καούν. Έτσι εξηγείται η σχέση κεριού και λαδιού μαυρίσματος. Η συνάφεια τους έγκειται στη γυναικεία ματαιοδοξία (και ας με συγκωρήσουν οι φίλτατες κυρίες, που μού έκαναν την τιμή να διαβάσουν το άρθρο μου, τις διαβεβαιώ ότι δεν το λέω από μισογυνική κακεντρέχεια).

Παναγιώτης - Σωκράτης Λουμάκης

Η «πυξίδα» του ανθρώπου

Του αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Το μεγάλο «πρόβλημα» για όσους δεν πιστεύουν στον Θεό, δεν είναι τόσο ο Θεός, τον οποίον αμφισβητούν γιατί δεν τον βλέπουν ή δεν θέλουν να δουν, αλλά η ύπαρξη των αγίων, που βάδισαν συγκεκριμένη οδό προς την θεοκοινωνία. Αυτοί είναι ιδιαιτέρως ορατοί και κυρίως είναι ορατά τα άγια λείψανά τους. Μερικοί άγιοι εκτός από το παράδειγμά τους, πού είναι καταγεγραμμένο στους Συναξαριστές, μας άφησαν και τα κείμενά τους, τα οποία μας δια φωτίζουν σε πολλά θέματα. Σπουδαίος εξ αυτών, Πατήρ και Διδάσκαλος της Εκκλησίας μας, είναι ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, ο μεγάλος αυτός «φιλόσοφος» της Πίστης μας, ο μεγάλος θεόπτης πολλών και σημαντικών Αληθειών. Είναι ο Πατέρας αυτός σαφέστατος στις διατυπώσεις του σε πολλά θέματα και μάλιστα δομεί τα πράγματα με έναν μοναδικό τρόπο. Ας προσεγγίσουμε μία περικοπή από τα έργα του, από τα Κεφάλαια Περί Αγάπης, Εκατοντάδα Β. (ΕΠΕ 14, σελ.251).

Αναφέρει ο ίδιος: «Για τους πέντε αυτούς λόγους η ψυχή συγκρατείται, ώστε να μην διαπράττει την αμαρτία ή γιατί φοβάται τους ανθρώπους, ή γιατί φοβάται την μέλλουσα κρίση, ή επειδή αποβλέπει στην μελλοντική απόδοση τιμών, ή από αγάπη στο Θεό, ή τέλος επειδή ελέγχεται από την συνείδηση».

Ουσιαστικά ο άγιος επαναλαμβάνει όσα όλη η Πατερική Γραμματεία περιγράφει περί του θέματος, μιλώντας για τρία είδη χριστιανών: τους δούλους, τους μισθωτούς και τους υιούς. Ο δούλος κινείται από φόβο, αλλά η αγάπη του Θεού «έξω βάλλει τον φόβο» (Α' Ιωαν. 4,18). Ο μισθωτός, όπως το λέει και η λέξη, ζητά αντιμισθία, ζητά ανταπόδοση, μοιάζει όμως «φθηνή» μια τέτοια προσέγγιση του Θεού. Ο ορθός δρόμος είναι κίνηση προς την προσπάθεια κατανόησης ότι είμαστε «υιοί». Το βίωμα της αλήθειας αυτής είναι το ζητούμενο για τον καθένα πού βρίσκεται στο πνευματικό στίβο. Η υιοθεσία μας αυτή από τον Θεό είναι το μεγαλύτερο γεγονός στον αισθητό κόσμο, στην παρούσα ζωή. Η εκούσια αυτή ανταπόκριση στην Αγάπη Του δηλαδή, πού λάβαμε και συνεχίζουμε να λαμβάνουμε από τον Δημιουργό. Η πορεία μας είναι να φθάσουμε στο Παύλειο: «...μείζων τούτων η αγάπη» (Α' Κορ. 13,13).

Ο άγιος Μάξιμος μετά την παραπάνω αναφορά, ως προς τους λόγους που η ψυχή συγκρατείται από την διάπραξη της αμαρτίας, αναφέρεται στην ύπαρξη του κακού.

Σημειώνει: «Μερικοί λένε, ότι δεν υπήρχε το κακό στην πραγματικότητα, εάν δεν υπήρχε κάποια δύναμη που μας σύρει προς αυτό. Αυτή η δύναμη δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η αμέλεια του νου να ενεργεί σύμφωνα με την φύση του. Γι' αυτό ακριβώς εκείνοι πού προσέχουν τις ενέργειές τους πάντοτε κάμνουν τα καλά, και ουδέποτε τα κακά. Εάν λοιπόν θέλεις και εσύ διώξεις από πάνω σου την αμέλεια και τότε μαζί μ' αυτήν διώχνεις και την κακία, που είναι η εσφαλμένη χρησιμοποίηση των νοημάτων, και πού σαν επακόλουθο έχει την μη ορθή χρησιμοποίηση των πραγμάτων». (στο ίδιο έργο σελ. 293).

Και στην παράθεση αυτή φαίνεται καθαρά ότι ο άγιος ορθοτομεί τον λόγο της αληθείας. Ο νους, όπως γνωρίζουμε, είναι σαφώς η «βελόνα της ψυχής», η πυξίδα της. Έτσι, όταν είναι καθαρός, η ένδειξη του είναι

πάντα ο βορράς, δηλαδή ο Θεός. Όταν όμως θολώσει, τότε αποσυντονίζεται και δίνει λανθασμένες ενδείξεις. Η προσπάθεια του ανθρώπου και η ευθύνη του αφορά στην αμέλεια περί του νου, πού δεν λειτουργεί πλέον κατά φύση, όπως δηλαδή δημιουργήθηκε, αλλά με τρόπο πού τα πάθη τον κατευθύνουν. Στο σημείο αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή και προσπάθεια από τον άνθρωπο, να μην αφήνετε ο νους σε «ανεξέλεγκτα ταξίδια και παιχνίδια». Η συνεχής εγρήγορση βοηθάει στο σημείο αυτό. Η καθημερινή μέριμνα να γεμίζει η καρδιά με αγαθά κίνητρα, ιδέες, βιώματα, ώστε να μην υπάρξει χώρος παρείσφρησης αλλοτρίων πραγμάτων. Ο νους είναι λεπτό «όργανο» και χρειάζεται λεπτούς και προσεκτικούς χειρισμούς. Η σχέση του με την καρδιά, η ταύτισή τους, είναι μια ιδιαίτερη κατάσταση που βλέπουμε να εφαρμόζεται στους βίους των αγίων, αφού ο νους δεν είναι μόνο ότι αναφέρουν τα λεξικά δηλαδή: «...σύνολο νοητικών ικανοτήτων που συμπεριλαμβάνει την συνείδηση, την αντίληψη, στην σκέψη, την κρίση και την μνήμη...». Οι Πατέρες, κατά τον π. Ιωάννη Ρωμανίδη, πήραν αυτόν τον «παραδοσιακό νου» και κάνανε μία διαφοροποίηση. Ονόμασαν «νου» την νοερή ενέργεια η οποία λειτουργεί στην καρδιά του υγιούς ψυχικά ανθρώπου. Μερικοί Πατέρες ονομάζουν με την ίδια λέξη (νου), και την λογική, αλλά και την νοερά ενέργεια, όταν αυτή κατεβαίνει και λειτουργεί στο χώρο της καρδιάς, όπως προαναφέραμε.

Οι Ησυχαστές Πατέρες λένε ότι ο νους έχει τρεις κινήσεις: α) Την φυσική κίνηση του νοός στην καρδιά, β) την παρά φύσιν κίνηση όπου ο νους βγαίνει έξω από την καρδιά και ταυτίζεται με την διάνοια και γ) την υπέρ φύσιν, όταν ο νους αναφέρεται στον Θεό και ανυψώνεται από όλα τα κτιστά και προσεύχεται.

Όμως αυτοί οι ορισμοί και οι διατυπώσεις αυτές έχουν να κάνουν με το βίωμα και την αγιότητα του ανθρώπου και γι' αυτό ανατρέχουμε στις σχετικές αναφορές των Πατέρων, οι οποίοι δεν στοχάζονταν, αλλά ζούσαν πρώτα και μετά έλεγαν και έγραφαν όσα φωτίζουνταν ότι έπρεπε να μας παραδώσουν.

Έργα - Σταθμοί στην Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία για παιδιά

Ελένη Α. Ηλία

Στο παρόν άρθρο επιλέγουμε να παρουσιάσουμε τέσσερα από τα δημοφιλέστερα και πολύ αξιόλογα βιβλία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, που συνηθίζουμε να τα χαρακτηρίζουμε παιδικά, όχι τόσο κρίνοντάς τα με βάση την ξεκάθαρη πρόθεση των δημιουργών τους να τα απευθύνουν στο παιδικό αναγνωστικό κοινό όσο με βάση το αποτέλεσμα, τη διαχρονική δηλαδή θετική ανταπόκριση των παιδιών-αναγνωστών σε αυτά.

1. Το θαυμαστό ταξίδι

της Σέλμα Λάγκερλεφ:

Στην ιστορία της παγκόσμιας παιδικής λογοτεχνίας ξεχωρίζει το γεγονός της βράβευσης της Σουηδής Σέλμα Λάγκερλεφ με το Νόμπελ Λογοτεχνίας το έτος 1909, για το έργο της «Το θαυμαστό ταξίδι του Νιλς Χόλγκερσον». Για να αντιληφθούμε το μέγεθος του επιτεύγματος της Λάγκερλεφ, φτάνει να σκεφτούμε ότι τόσο χρόνια αργότερα από την πρώτη έκδοση αυτού του έργου δημιουργοί και μελετητές της παιδικής λογοτεχνίας εξακολουθούν να προβληματίζονται γύρω από το αν η παιδαγωγική σκοπιμότητα αποβαίνει εξ ορισμού σε βάρος της λογοτεχνικής αξίας ενός κειμένου. Θυμίζουμε σχετικά ότι το Α' συνέδριο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου είχε ως θέμα: «Το παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο: Έργο τέχνης; Μέσο αγωγής;» Με το βιβλίο της η συγγραφέας πραγματικά απέδειξε πως ο συγκερασμός της λογοτεχνικής ποιότητας με την παιδαγωγική χρησιμότητα είναι απόλυτα εφικτός, συμβάλλοντας έτσι στην αναγνώριση και καταξίωση του τόσο κρίσιμου και ευαίσθητου χώρου της παιδικής λογοτεχνίας (Βλ. Αλεξάνδρας Ζερβού, Λογοκρισία και αντιστάσεις στα κείμενα των παιδικών μας χρόνων, εκδ. Οδυσσέας, 1996, σ. 58).

Είναι δεδομένο πως το «θαυμαστό ταξίδι», που αναφέρεται στη γεωγραφία της Σουηδίας, συνιστά ένα εξαιρετικό μέσο αγωγής για τα παιδιά αυτού του τόπου. Η ίδια η συγγραφέας ομολογεί το 1923 ότι τα «Ταξίδια του Νιλς Χόλγκερσον» είναι κάτι σαν πικρό χαπάκι αλειμμένο με σοκολάτα, εφόσον τα παιδιά μαθαίνουν τη γεωγραφία διασκεδάζοντας (Αλεξάνδρας Ζερβού, ό.π., σ. 59). Αυτό συμβαίνει επειδή το βιβλίο είναι γραμμένο με λογοτεχνικό τρόπο, με άλλα λόγια η παιδαγωγική του αξία είναι συνέπεια της λογοτεχνικής του ποιότητας. Η αφηγηματική δεξιότητα της Λάγκερλεφ προσδίδει ωστόσο στο κείμενο περαιτέρω διαστάσεις και αποχρώσεις, που το καθιστούν αντικείμενο έντονης απόλαυσης για αναγνώστες κάθε τύπου, κάθε εποχής και κάθε ηλικίας. Η ίδια η Σέλμα Λάγκερλεφ άλλωστε υποστηρίζει ότι «το παιδικό λογοτέχνημα είναι αληθινό όταν αρέσει τόσο στους μεγάλους όσο και στους μικρούς» (Δ. Γιάκου, Ιστορία της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας από το 10' αι. έως σήμερα, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα, 1989, σ. 9).

Στο έργο συναντιούνται αρμονικά οι αισθήσεις και η νόηση, ο ρεαλισμός και η φαντασία, η σκληρότητα και η τρυφερότητα, η ανθρώπινη κοινωνία και ο φυσικός κόσμος. Η αφήγηση ξεκινά με τη μεταμόρφωση του κύριου ήρωα, Νιλς Χόλγκερσον. Πρόκειται για ένα δεκατετράχρονο αγόρι, σκληρό και φυγόπονο, που ξαφνικά γίνεται νάνος. Ο Νιλς κάνει μεν τη δύναμή του, την οποία έως τότε χρησιμοποιούσε ενάντια στα ζώα, αποκτά δε την ικανότητα όχι μόνο να καταλαβαίνει όσα εκείνα λένε μεταξύ τους αλλά και να συνομιλεί ο ίδιος μαζί τους. Μια σύμπτωση στέκεται η αιτία να ακολουθήσει ένα σμήνος αποδημητικών πουλιών που ταξιδεύει στη Λαπωνία, για να περάσει εκεί την Άνοιξη και το Καλοκαίρι.

Ο Νιλς χρησιμοποιεί την εξυπνάδα του και τις ανθρώπινες δεξιότητές του, προκειμένου να ωφελήσει τα διάφορα ζώα, να κερδίσει την εύνοιά τους, ώστε να μην τον εγκαταλείψουν αβοήθητο κατά τη διαδρομή. Συγκεκριμένα, πολλές φορές διακινδυνεύει τη ζωή του για να διαφυλάξει τις αγριόκηνες από την αλεπού Σμίρω, που τις καταδιώκει. Κάποτε πάλι μεταφέρει τέσσερα νεογόννητα σκιουράκια στη φυλακισμένη σε ζωολογικό κήπο μπτέρα τους, για να τα φροντίσει ενώ μια νύχτα απελευθερώνει τον αετό Γόργο, που βρίσκεται κλεισμένος σε κλουβί στο Σκάνσεν. Επίσης, βοηθά και τη φίλη του Άσα να εντοπίσει τον πατέρα της, που είχε εγκαταλείψει το σπίτι τους. Ενώ η επιθυμία του Νιλς να τον κρατήσουν κοντά τους οι αγριόκηνες έως το τέλος του μακρινού τους ταξιδιού αυξάνεται διαρκώς, παράλληλα τον κυριεύει συχνά έντονη νοσταλγία για την οικογενειακή θαλπωρή. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν η παγωνιά και η υγρασία καθιστούν το φυσικό τοπίο τρομερά αφιλόξενο. Επίσης όταν στη θέα μιας νεκρής γριούλας που κανένα από τα παιδιά ή τα εγγόνια της δεν βρέθηκε κοντά της κατά τη στιγμή του θανάτου της, ο ήρωας αισθάνεται τύψεις, επειδή εγκατέλειψε τους γονείς του.

Ως συνέπεια της διαφορετικότητάς του, τόσο σε σχέση με τους ανθρώπους όσο και με τα ζώα, ο Νιλς νιώθει μοναξιά και ανασφάλεια σε πλήθος σημείων του κειμένου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα συνιστά το βασανιστικό παράδειγμα συνιστά το βασανιστικό του δίλημμα, αν πρέπει να επέμβει για να εμποδίσει τους γονείς του να σφάζουν το χήνο του, τον Άσπρο και τη Χνουδάτη ή αντίθετα να παραμείνει κρυμμένος, για να μην τους στενοχωρήσει για τη νέα του μορφή. Ο τρόμος που προκαλεί στους παλιούς του φίλους Μαί και Άσα, όταν τον αντικρίζουν στο φλεγόμενο σπίτι τους και ασφαλώς αδυνατούν να τον αναγνωρίσουν, αποτελεί μία ακόμη σχετική

περίπτωση. Οσοίτη ο αιοιοδοξία τελικά επικρατεί, καθώο με τιο πράξειο του ο ήρωαο κερδιζέτι την εμπιοοιοσύνη και τη φιλία ανθρώπων και ζώων, κατανικά το φόβο, την καχυποψία και την προκατάληψη, με τα οποία αρχικά τον αντιμετώπιζαν όλοι. Η αγριόκνηνα Άκκα, για παράδειγμα, μεοολαβεί οτο νάνο που μεταμόρφωοε το Νιλο, προκειμένου το αγόρι να αποκτήοει και πάλι την κανονική του μορφή. Επίοηο, ο Νιλο είναι ο μοναδικόο ανθρωποο που είχε ποτέ το προνόμιο να παρακολουθήοει το φανταομαγορικό χορό των γερανών, που γίνεται κάθε χρόνο οτο Κούλαμπεργκ, με τη ομμετοχή όλων των ζώων και των πουλιών. Πρόκειται για προνόμιο που του παραχωρήθηκε ωο αναγνώριση από το ζωικό βαοίλειο της ομβολήο του οτην υπεράοπιση του τελευταίου οχυρού των μαύρων ποντικών. Τέλοο, η κουρούνα με το όνομα Κουτή θυοιάζεται, για να οώοει το Νιλο από τη Σμίρω.

Τα ζώα, όπωο η οοφή γριά αγριόκνηνα Άκκα, η Κουτή, η ευγενική κουρούνα, ο κύριοο Ερμανρίο, έναο γοντευτικόο πελαργόο κ.λπ., αναδεικνύονται τα οημαντικότερα αφηγηματικά πρόοωπα, καθώο παίζουν πρωταρχικό ρόλο οτη διαμόρφωοη της προοωπικότηοηο του Νιλο. Ο κόομοο τουο, που παροουοιάζει οημαντικές διαφορέο αλλά και αρκετέο ομοιοτήτεο με τιο ανθρώπινεο κοινωνίεο, φαντάζει εντυπωοιακόο μέσα οτιο οελίδεο του βιβλίου. Η αλληλεγγύη χαρακτηρίζει όλουο τουο κατοίκουο του πύργου του Γκλίμινγκ (πελαργούο, κουκουβάγιεο, νυχτερίδεο κ.λπ.), που οοοτρατεύονται, προκειμένου να βοηθήοουν τουο μαύρουο ποντικούο, οι οποίοι δέχονται αλληπάλληλεο επιθέοειο από τουο γκρίζουο. Η δικαιοούνη θριαμβεύει οτο Κούλαμπεργκ, καθώο εκδιώκουν τη Σμίρω, που παραβίαοε το νόμιο για διακοπή των εκθροπραξιών οτο χορό των γερανών, επιπυέμνη οτιο αγριόκνηνεο. Το γεγονόοο αυτό προκαλεί την εκδικητική μανία της Σμίρωο, που επιδιώκει να οτρέψει το κουνάβι και τη βίδαα ενάντια οτιο αγριόκνηνεο και εξοντώνει την Κουτή, επειδή βοήθηοε το Νιλο. Οτη δε κοινότητα των κουρούνων του Σμέλαντ κυριαρχεί η υποκριοία. Οι τωρινέο αρχηγοί με τα ονόματα Καταιγίδα και Θύελλα, εμφανίζονται φιλικέο απέναντι οτην προκάτοχό τουο, την Κουτή, όταν είναι παρούοεο οι υπόλοιπεο κουρούνεο ενώ μυοικά προοπαθούν να τη θανατώοουν. Επιπλέον, ουναντάμε φαινόμενα ρατοιοοτικής βίαο, όπωο οτην περίπτωοη που ο Χήνοο του Νιλο Άοπροο δέχεται επίθεση από κύκνουο, με αφορμή το χρώμα του.

Εκείνο από τα αφηγηματικά χαρακτηριοτικά του κειμένου που αξίζει να τονιοοεί ιδιαιτέρα, είναι η οικονοπιαοτική του δύναμη. Το παρακάτω απόοπαομα είναι ενδεικτικό: «Πραγματικά έρχονται οι γερανοί: κάτι γκρίζα πουλιά, με τιο φτερούγεο οτολιοομένεο με μεγάλα φτερά, και με ένα λοφίο οτο κεφάλι. Τα πόδια τουο ήταν μεγάλα, οι λαιμοί τουο λεπτοί και τα κεφάλια τουο μικρά. Κατέβηκαν την πλαγιά του βουνού με ένα βήμα χορευτικό -οεδόν πετούοαν - γύριζαν μικρέο βόλτεο, ύψωναν τιο φτερούγεο και το μάπι δε μπορούοε να δει αυτό το αούλληπτο κι ανάερο βάδιομα. Όοοι είχαν έρθει για πρώτη φορά οτο Κούλαμπεργκ, καταλάβαιναν τώρα γιατί αυτόο ο χορόο, αυτή η γιορτή, είχε πάρει το όνομα των γερανών. Και βλέπονταο αυτέο τιο θαυμάοιοο χορευτικέο φιγούρεο, όλοι ήθελαν να οηκωθούν ψηλά, ψηλά, πάνω απ' τα σύννεφα, ν' απαρνηθούν το ίδιο τουο το κορμί που τουο έδενε με το χώμα, να πετάξουν ίοια προο τον ήλιο. Αυτή τη νοοταλγία για κάτι άπιαοτο κι αούλληπτο, για κάτι που βρίοκεται πέρα απ' τη ζωή, ομββαίνει να τη νιώοουν τα ζώα μονάχα μια φορά το χρόνο, βλέπονταο το θαυμάοιοο χορό των γερανών.

Οι περιγραφέο των διαφορετικών τοπίων, με έμφαοη οτη χλωρίδα και την πανίδα, εμπλουτίζονται με τη διήγηοη λαϊκών μύθων, που αποδίδουν την ιοτορία της οουηδίαο και με αναφορέο οτον καθημερινό τρόπο ζώήο και οτιο παραδοοιακέο τελετέο των ανθρώπων κάθε περιοχήο. Η έντονη κινητικότητα της αφήγηοηο και οι αναφορέο οτο ούνολο των αιοθήοεων οκηματίζουν οτον αναγνώοτη την εντύπωοη ότι περιηγείται ολόκληρη τη οουηδία: την Καρλοοκρόνα με τα ναυπηγεία της, τα νηοιά Όελαντ, Κούλαμπεργκ και Γκότλαντ, το Σμέλαντ, τιο λίμνεο Βέτερν, Τάκερν και Έλμαρ, τη χώρα των Γότθων, την επαρχία της Ούπλαντ και την πρωτεύουοα Στοκκόλμη με το οκάνοοεν και τέλοο τη Λαπωνία. Τα αφηγηματικά οημεία όπου παροουοιάζονται οι κλιματολογικέο ουνθήκεο και τα φυσικά φαινόμενα, όπωο τα βιώνουν ο Νιλο και οι αγριόκνηνεο οτο πέραομα τουο, ενιοχυόουν ακόμη οηοοότερο την εντύπωοη της άμεοηοο ταξιδιωτικής εμπειρίαο, την οποία αποκομίζουμε κατά τη διάρκεια της ανάγνωοηοο.

Η ζωντάνια του κειμένου οφείλεται επίοηο οτο πλήθoo των σύντομων

διαλόγων, οτουο οποίουοο διάφορεο ομάδεο ζώων προοκαλούν ζώα και ανθρώπουο να μοιραοούν το δικό τουο τρόπο ζώήο, χρηοιοποιώνταο πανομοιότυπεο εκφράοειο, όπου κάποτε είναι έκδηλοο ο ειρωνικόο τόνοο. Η υποδηλωτική φύοη της ειρωνείαο κατορθώνει πολύ ουχνά να προκαλέοει τα αφηγηματικά πρόοωπα να υπερβούν τα όρια τουο και να απολαύοουν τη γοντεία της ελευθερίαο. Χαρακτηριοτικέο είναι οι περιπτώοειο του ήμερου κήνου Άοπρου, που αφήνει το αγρόκτημα και ακολουθεί με επιτυχία τιο αγριόκνηνεο οτο ταξίδι τουο, καθώο και του Γκρίζου, μιαο αροενικήο άλκηο, που χάρη ο' έναν ευφυή οκύλο, τον Καρ, επιλέγει τη ζωή οτο δάοοοο αντί αυτήο οτο ζωολογικό κήπο.

Η οπική μαο κατά τη διάρκεια της ανάγνωοηο εναλλάοοεται ουχνά. Οτιο οηοοότερεο περιπτώοειο η αφήγηοη εοιάζεται οτον εοωτεरिकό κόομο του Νιλο, όπότε, παρακολουθώνταο τα όνειρα τουο, τιο μύκιεο οκέψειο και την ψυχολογία τουο, ταυτιζόμαοτε μαζί τουο, μοιραζόμαοτε την ένταοη των περιοτατικών που εκείνοο βιώνει. Σε οριοομένα οημεία του κειμένου η αναγνωοτική οπική εμφανίζεταο κοινή με αυτή διαφόρων άλλων αφηγηματικών προοώπων ή με αυτήν του ίδιου του τριτοπρόοωπου αφηγητή. Αυτό έχει ωο αποτέλεομα αφενόο να οκηματίζουμε οφαιρικότερη θεώρηοη για τα ομββαίνοντα από ότι ο κύριοο ήρωαο και αφετέρου να δραοτηριοποιούμαοτε εντονότερα μέσα από την τεχνική της αοριοοίαο, όπωο όταν ο Νιλο αποκαλείται «ταξιδιωτήο», «τοοοοούληο», κ.λπ., χωρίο να αποκαλύπτεταο ευθέωο η ταυτότητα τουο.

Άλλεο τεχνικέο που εμφανίζονται ουχνά οτο έργο, διανθίζονταο την περιγραφή, είναι η αναδρομή και η προαγγελία, όπωο οτην παροουοίαοη του Σμέλαντ και της χώραο των Γότθων, αντίοτοιχα.

Ανακεφαλαιώνονταο θα τονίζαμε ότι το πλήθoo των αφηγηματικών αρετών που ουναντάμε οτο έργο της Σέλμα Λάγκερλεφ, εξασφαλίζει την παιδαγωγική του δύναμη, την αποτελεοματικότητά του ωο μέοου διδαοκαλίαο της γεωγραφίαο. Αλλά όπωο ομββαίνει πάντα με τα αξιόλογα λογοτεχνήματα, η διαχροική πορεία του βιβλίου παγκοομίωο, φανερώνει ότι το αποτέλεομα ξεπερνά κατά πολύ τιοο προθέοειο και τουο περιοριοομένουο οτόκοιοο που είχε η ίδια η ογγραφεία του θεοείο.

Μαίρνη Πόππινς

της R.L. Travers:

Η Μαίρνη Πόππινς είναι μια από τις δημοφιλέστερες λογοτεχνικές, και όχι μόνο, ηρωίδες όλων των εποχών. Στο ομώνυμο κλασικό παιδικό βιβλίο της αγγλικής λογοτεχνίας που έγραψε η Travers, κυριαρχεί το μαγικό στοιχείο, καθώς τα παιδικά αφηγηματικά πρόσωπα βιώνουν εξωπραγματικές καταστάσεις, κινούνται σε έναν κόσμο όπου τίποτα δεν είναι τελικά απίθανο και ακατόρθωτο, όπου ακόμα και οι φυσικοί νόμοι υπερβαίνονται. Έτσι, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε αυτό το βιβλίο ως ύμνο στην αισιοδοξία. Καθώς η τελευταία χαρακτηρίζει και εκφράζει θαυμάσια την παιδική φύση, εξηγείται μάλλον πλήρως το γεγονός της τεράστιας και διαρκούς απήχυσής του στο παιδικό αναγνωστικό κοινό.

Στο έργο «Μαίρνη Πόππινς» τα παιδιά της οικογένειας Μπανκς κοντά στην γκουβερνάντα τους Μαίρνη Πόππινς, δοκιμάζουν μοναδικές εμπειρίες, όπως μια νυχτερινή επίσκεψη στο ζωολογικό κήπο, όπου τα ζώα κυκλοφορούν ελεύθερα, ενώ άνθρωποι βρίσκονται κλειδωμένοι στα κλουβιά ή όπως ένα ταξίδι σε ολόκληρη τη γη που πραγματοποιείται μέσα σε ελάχιστα δευτερόλεπτα, με τη βοήθεια μιας μαγικής πυξίδας. Η Μαίρνη Πόππινς, που μπορεί να συνομιλεί με τα ζώα, να απογειώνει διάφορα αντικείμενα, να μπαίνει μέσα σε πίνακες ζωγραφικής, να κολλά στον ουρανό αστέρια από χρυσόχαρτο, να έρχεται με τον ανατολικό άνεμο στη ζωή των παιδιών του έργου και να φεύγει με το δυτικό, πετώντας με ανοιγμένη την παράξενη ομπρέλα της, δεν κερδίζει τη συμπάθεια των μικρών ηρώων και των αναγνωστών, χάρη μόνο στις μαγικές της ιδιότητες. Ενώ ενδιαφέρεται υπερβολικά για την κομψή της εμφάνιση, δεν διστάζει να χαρίσει για τα Χριστούγεννα στη Μάγια, μια από τις κόρες του αστερισμού της Πούλιας, τα καινούρια γούνινα γάντια της, προκειμένου η μικρή να μην κρυώνει τις χειμωνιάτικες νύχτες στο στερέωμα. Η τρυφερότητα και η ευαισθησία της Μαίρνης Πόππινς, που συνήθως φέρεται με αυστηρό και απότομο τρόπο στα παιδιά, εκδηλώνονται και όταν, φεύγοντας από το σπίτι των Μπανκς, τους δωρίζει προσωπικά της αντικείμενα, που εκείνα ιδιαίτερα αγαπάνε.

Όταν αναφέρεται στο κείμενο πως ο άνεμος αλλάζει κατεύθυνση, μικροί ήρωες και αναγνώστες περιμένουν ως βέβαιο γεγονός την αναχώρηση της Μαίρνης Πόππινς, σύμφωνα με παλιότερη προειδοποίηση της ίδιας. Η αγωνία και η πικρία που μοιραζόμαστε με τα παιδιά του έργου για αυτόν τον αποχωρισμό, όπως ακριβώς είχαμε μοιραστεί και τις συναρπαστικές τους περιπέτειες κοντά στη Μαίρνη, για τις οποίες τα ενήλικα αφηγηματικά πρόσωπα παρέμειναν ανυποψίαστα, αντικαθίστανται από την ελπίδα και την αισιοδοξία, όταν διαβάζουμε το αποχαιρετιστήριο γράμμα της. Οι

λέξεις «Καλή αντάμωση» που χρησιμοποιεί η Μαίρνη Πόππινς, για τους μικρούς Μπανκς που γνωρίζουν τη συνέπεια και την υπευθυνότητα που τη χαρακτηρίζουν, συνιστούν υπόσχεση ότι θα επιστρέψει, όπως ασφαλώς και για εμάς τους αναγνώστες.

Η «Μαίρνη Πόππινς» μέσα από τη μαγική της διάσταση εκφράζει με έντονες υποδηλώσεις μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα στάση ζωής: την προσπάθεια και την αγωνιστική δράση για την πραγματοποίηση κάθε επιθυμίας, όσο και αν αυτή φαίνεται ανέφικτη. Όταν η μικρή Τζέην που βλέπει έκπληκτη τα χάρτινα αστεράκια της να λάμπουν στον ουρανό, όπου τα τοποθέτησε η Μαίρνη Πόππινς, απορεί «αν τα αληθινά αστέρια είναι από χρυσόχαρτο, ή αν εκείνα που είναι από χρυσόχαρτο είναι αστέρια αληθινά» (σ. 81) ή όταν η Μαίρνη εξηγεί στα παιδιά πως «όλος ο κόσμος έχει τη δική του χώρα των παραμυθιών» (σ. 21), δημιουργείται η πεποίθηση πως τα όρια ανάμεσα στην πραγματικότητα και τη φαντασία είναι ιδιαίτερα χαλαρά, πως ο καθένας μπορεί να τα καθορίσει μόνος του, μπορεί δηλαδή να γίνει πραγματικό αυτό που ζούμε με τη φαντασία μας.

Ο Μικρός Πρίγκιπας

του Εξυπερύ:

Επιχειρώντας να προσδιορίσω την ταυτότητα του Μικρού Πρίγκιπα, θα επεσήμαινα ότι συνιστά απεικόνιση της παιδικότητας του πιλότου, ο οποίος εμφανίζεται ως αυτοδινηνητικός αφηγητής στο κείμενο του Γάλλου συγγραφέα Εξυπερύ. Ο πιλότος ανακαλύπτει το Μικρό Πρίγκιπα ή αλλιώς την παιδικότητα του, που δεν είναι τίποτα περισσότερο ή λιγότερο απ' τον πραγματικό εαυτό του, όταν αναγκάζεται να παραμείνει μόνος για κάποιο διάστημα στη Σαχάρα, αντιμετωπίζοντας μάλιστα σοβαρό κίνδυνο επιβίωσης. Την πρωταρχική σημασία της παιδικότητας ο Εξυπερύ την εκφράζει και με τη φράση του «Κατάγομαι από την παιδική μου ηλικία». Όσο για τον αναγνώστη, μέσα από τη διαδικασία της ταύτισης με το αφηγηματικό πρόσωπο του πιλότου, βιώνει την παιδικότητα, ανεξάρτητα από τη φυσική του ηλικία. Με άλλα λόγια, το έργο του Εξυπερύ λειτουργεί για όποιον το διαβάζει, όπως η έρμηρος για τον πιλότο, οδηγεί στην αυτογνωσία.

Ας επιχειρήσουμε να εντοπίσουμε τα επιμέρους χαρακτηριστικά αυτής της παιδικότητας, που μας υποβάλλεται μέσα από τη διαρκή αντίθεση του Μικρού Πρίγκιπα με τα ενήλικα αφηγηματικά πρόσωπα, πλην ασφαλώς του πιλότου, ο οποίος ανακτά σταδιακά την παιδικότητα ως συνειδητή πλέον επιλογή. Τα ενήλικα πρόσωπα του έργου είναι οι κάτοικοι των έξι πλανητών που ο Μικρός Πρίγκιπας επισκέφτηκε πριν από τη γη. Ο βασιλιάς, ο ματαιόδοξος, ο μεθύστακας, ο επιχειρηματίας, ο γεωγράφος και ο φανοκόρος ενσαρκώνουν το πάθος για δύναμη, δόξα, χρήμα, εξουσία ή αντίθετα, την παραίτηση από τον αγώνα της ζωής και την αδυναμία προσαρμογής στις εξελίξεις. Με τον παραλογισμό, την αντιφατικότητα, την αφέλεια που εμφανίζουν στο κείμενο, αγγίζουν τη γελοιότητα. Άλλωστε και τα σκίτσα τους θα τα χαρακτηρίζαμε καρικατούρες. Όσο περισσότερο όμως τα πρόσωπα αυτά μας διασκεδάζουν τόσο εντονότερα υποβάλλονται τα αδιέξοδα, η τραγικότητα, η μοναξιά τους. Το πορτραίτο του Μικρού Πρίγκιπα συνθέτουν αντίθετα η φαντασία, η ευαισθησία, η αισιοδοξία και η διάθεση για απόλαυση. Το πρώτο στοιχείο μεταξύ άλλων διαφαίνεται όταν κατανοεί τις παιδικές ζωγραφιές. Το δεύτερο το διακρίνουμε στις σχέσεις του αφενός με το Λουλούδι, για το οποίο οδηγείται στην αυτοθυσία, και αφετέρου με τον πιλότο, που νοιάζεται να μην τον πληγώσει ο αποχωρισμός τους. Η αισιοδοξία προκύπτει κυρίως από την πεποίθησή του ότι θα βρουν πηγάδι στην έρμημο, τη στιγμή που ο σύντροφός του έχει σχεδόν καταβληθεί από τη δίψα. Τέλος, από την προτίμησή του στα ηλιοβασιλέματα και την άρνησή του ν' αποδεχθεί τον ανούσιο και ανιαρό τρόπο ζωής των κατοίκων των

άλλων πλανητών, διαπιστώνουμε την ικανότητά του να απολαμβάνει τις καθημερινές ομορφιές που συνήθως περνούν απαρατήρητες.

Όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά του Μικρού Πρίγκιπα θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα σημεία επαφής του με τα παιδιά-αναγνώστες. Ωστόσο, το τόσο καταξιωμένο παγκοσμίως έργο του Εξυπερύ με τις αλληγορίες του κατορθώνει εξίσου να φορτίζει συγκινησιακά το ώριμο αναγνωστικά κοινό, να το οδηγεί σε υπαρξιακούς προβληματισμούς και να συμβάλλει στη διαμόρφωση στάσεων ζωής.

Ο πλανήτης των χριστουγεννιάτικων δέντρων

του Τζιάννι Ροντάρι:

Οι πανανθρώπινες αξίες της αγάπης και της καλοσύνης, που αναδεικνύονται πάντα στα παραμύθια μέσα από τη συστηματική επιβράβευση των κυρίων ηρώων, είναι οι ίδιες που υποβάλλονται στο έργο του ιταλού παιδαγωγού και συγγραφέα Τζιάννι Ροντάρι, «Ο πλανήτης των χριστουγεννιάτικων δέντρων», με τη χρήση σύγχρονων συμβόλων και αφηγηματικών τρόπων. Ο ρόλος του «μαγικού» παραμένει πρωταρχικός, ωστόσο αυτό δεν συνδέεται με μεταφυσικές, ανεξέλεγκτες δυνάμεις, αλλά συνιστά αποτέλεσμα της τεχνολογικής εξέλιξης. Η ευτυχία των ηρώων δεν εξαρτάται εδώ από εξωτερικούς παράγοντες παρά μόνο από τις δικές τους ικανότητες, οι οποίες καλλιεργούνται μέσα από εκπαιδευτικές διαδικασίες. Το αίσιο τέλος του αφηγήματος συνίσταται στην απόφαση του κύριου ήρωα να αγωνιστεί για την ειρήνη και την ευημερία της ανθρωπότητας και στην αισιοδοξία του ότι αυτός ο αγώνας θα είναι αποτελεσματικός.

Ηρωας του βιβλίου είναι ένα παιδί που ζει στη Ρώμη, το οποίο, όταν ανεβαίνει στο ξύλινο άλογο που του χάρισαν για τα γενέθλιά του, ταξιδεύει σε ένα μακρινό πλανήτη, όπου φυτρώνουν χριστουγεννιάτικα δέντρα. Εκεί γνωρίζει έναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό από αυτόν που συνηθίζεται στη Γη. Οι κάτοικοι του πλανήτη των χριστουγεννιάτικων δέντρων κυκλοφορούν στους δρόμους με πιζάμες και παντούφλες και χρησιμοποιούν κυλιόμενα πεζοδρόμια για να φτάνουν συντομότερα στον προορισμό τους. Όταν είναι εκνευρισμένοι, επισκέπτονται το παζάρι Σπαζόλα και εκτονώνονται καταστρέφοντας τα αντικείμενα που υπάρχουν εκεί, χωρίς να έχουν καμία οικονομική επιβάρυνση. Τους δίνεται επίσης η δυνατότητα να γράφουν συνθήματα στους τοίχους, να φτιάχνουν αγάλματα από χιόνι, για ανθρώπους που θαυμάζουν ή αγαπούν, ή να καταστρέφουν οποιοδήποτε άγαλμα επιθυμούν, πριν αυτό λιώσει. Οι οικιακές δουλειές γίνονται από ανθρωπόμορφα ρομπότ, τα οποία εξυπηρετούν επίσης τους κατοίκους στα εμπορικά καταστήματα και στα εστιατόρια. Σκουπίδια εκεί δεν υπάρχουν διότι όλα τα υλικά είναι φαγώσιμα. Άλλη συνέπεια της τεχνολογικής εξέλιξης είναι η ταυτόχρονη συνύπαρξη των τεσσάρων εποχών του χρόνου σε αυτόν τον πλανήτη. Εκείνο όμως που προκαλεί περισσότερο απορία, σύγχυση, ακόμη και πανικό στον ήρωα είναι η ιδέα ότι μπορεί να αποκτήσει εκεί καθετί που επιθυμεί, χωρίς να το πληρώσει. Για το λόγο αυτό μάλιστα οι βιτρίνες των καταστημάτων δεν έχουν τζάμια. Παρόλο όμως που οι συνθήκες είναι τόσο ευνοϊκές για αγορές, οι μόνιμοι κάτοικοι σπάνια επισκέπτονται τα εμπορικά και ψωνίζουν ελάχιστα πράγματα.

Τα συναισθήματα του ήρωα -που η παρουσίασή τους καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του κειμένου-, συμμερίζεται προφανέστατα και ο αναγνώστης, καθώς αυτά πηγάζουν από νοοτροπίες που επικρατούν στη γη

(υπερκαταναλωτισμός κ.λπ.). Η εστίαση της αφήγησης στον εσωτερικό κόσμο του Μάρκο δεν συνιστά τη μοναδική αιτία της ταύτισής μας μαζί του. Άλλος αφηγηματικός παράγοντας που συντελεί στην ταύτιση, είναι η κοινή οπτική του αναγνώστη με αυτή του συγκεκριμένου ήρωα σε όλα τα κρίσιμα σημεία του έργου, όπως για παράδειγμα, όταν ο ήρωας ακολουθεί κρυφά το συνομήλικό του Μάρκο και φτάνει στο κυβερνητικό κτήριο, όπου ανακαλύπτει τα σχέδια των κατοίκων του πλανήτη των χριστουγεννιάτικων δέντρων για τον ίδιο και για τους άλλους γήινους που οδηγήθηκαν εκεί.

Όσο για την στάση μας απέναντι στους κατοίκους αυτού του πλανήτη, διαμορφώνεται επίσης θετικά, ως αποτέλεσμα της φιλόξενης διάθεσής τους προς το Μάρκο και των προσπαθειών τους να αναπτύξουν φιλικές σχέσεις με τον πληθυσμό του δικού μας πλανήτη, τις οποίες ο ήρωας ανεπιφύλακτα επιβραβεύει.

Εκείνο που εντυπωσιάζει εξαιρετικά τον αναγνώστη στο συγκεκριμένο έργο και εξασφαλίζει την εμπλοκή του στα αφηγηματικά δρώμενα, είναι το στοιχείο του απροσδόκητου, της έκπληξης, της ανατροπής. Ενώ, για παράδειγμα, ήρωες και αναγνώστες νιώσαμε περήφανοι για την υπεροχή του πνεύματος των γήινων, όταν οι κάτοικοι του άλλου πλανήτη τίμησαν το Μάρκο για την εφεύρεση του αστροκόκκαλου, προκειμένου να σταματήσουν οι επιθέσεις των αστρόσκυλων, αποκάλυφθηκε ξαφνικά ότι οι επιθέσεις αυτές ήταν σκηνοθετημένες από τους ίδιους. Στόχος τους ήταν να διερευνήσουν αν οι κάτοικοι της γης θα πρότειναν να θανατωθούν τα αστρόσκυλα, ή αν θα προτιμούσαν μία αναίμακτη λύση. Στη δεύτερη περίπτωση οι κάτοικοι του πλανήτη των χριστουγεννιάτικων δέντρων θεωρούσαν πως αυξάνουν οι πιθανότητες να απαρνηθούν οι γήινοι τη φιλοπόλεμη διάθεση που τους χαρακτηρίζει και να συνυπάρξουν ειρηνικά μαζί τους.

Ενώ η αφήγηση πλησιάζει στο τέλος της, σχηματίζουμε την εντύπωση ότι όλα όσα περιγράφονται, συνέβησαν στο όνειρο που είδε ο Μάρκο τη νύχτα των γενεθλίων του. Η εντύπωσή μας όμως αυτή κλονίζεται, καθώς παρατίθενται αποδεικτικά στοιχεία της ύπαρξης αυτού του μυστηριώδη πλανήτη. Εκείνο αντίθετα που παραμένει ακλόνητο, είναι η πεποίθηση που μοιραζόμαστε με τον ήρωα ότι η Γη μπορεί να μετατραπεί σε πλανήτη των χριστουγεννιάτικων δέντρων, πεποίθηση που απορρέει από την αφηγηματική δεξιοτεχνία του Ροντάρι. Μέσα από τα σύμβολα και τα υπερρεαλιστικά στοιχεία που ο συγγραφέας χρησιμοποιεί, κατορθώνει πάντα να ερεθίζει τη φαντασία των αναγνωστών του σε ολόκληρο τον κόσμο και να αφυπνίζει συνειδήσεις.

Οι δυσκολίες των συλλεκτών του μέλλοντος

Εμείς, του παλιού ωραίου οι εραστές, εμείς, της ιστορικής αλήθειας οι ερευνητές, εμείς, οι για κάθε πιθανό λόγο συλλέκτες, έχουμε τον τρόπο μας και ξέρουμε τι (να) κάνουμε: Περιδιαβαίνουμε στο Μοναστηράκι και στα παζάρια ή στους στενούς διαδρόμους των παλαιο-βιβλιοπωλείων “σκανάροντας” με τα μάτια τα εμπορεύματα και αναζητώντας, εκτός από βιβλία, χαρτιά ή φακέλους που μπορεί να έχουν αξία, ιστορική ή συλλεκτική. Κάπως έτσι, λοιπόν, εντοπίζει κανείς παλιά τετράδια με σημειώσεις, μαθητικά λευκώματα, γράμματα φίλων, συγγενών ή εραστών, φωτογραφίες κ.λπ.

Αναρωπιόμουν, όμως, τι θα συμβεί με τους συλλέκτες του μέλλοντος: Πού και πώς θ' αναζητούν τα προς συλλογή “έγγραφα” τους;

Όλοι μας γνωρίζουμε πως λίγοι, πλέον, γράφουν και στέλνουν “φυσικά” γράμματα, καθώς επιλέγουν την ταχύτητα και την ευκολία της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Όλοι μας γνωρίζουμε, ακόμη, από άμεση και προσωπική αντίληψη ο καθένας μας, πως παρότι ο αριθμός των φωτογραφιών που τραβάμε είναι σημαντικά αυξημένος σε σχέση με το παρελθόν, ελάχιστες απ' αυτές εκτυπώνονται, καθώς οι περισσότερες παραμένουν αποθηκευμένες, σε ψηφιακή μορφή, στους σκληρούς δίσκους των ηλεκτρονικών υπολογιστών ή στις μνήμες των φωτογραφικών μηχανών και των κινητών τηλεφώνων.

Πόσα και πόσα “πράγματα” δεν υπάρχουν σ' αυτούς τους σκληρούς (μας) δίσκους: φωτογραφίες, μηνύματα - ηλεκτρονική αλληλογραφία, έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή, τραγούδια και λοιπά ηχητικά αρχεία, videos, βιβλία και περιοδικά σε ηλεκτρονική μορφή και, γενικότερα, κάθε είδους αρχεία.

Μ' αυτό το δεδομένο, ποιο είναι, νομοτελειακά, το “mondu operandi” (ο τρόπος δράσης) των συλλεκτών του μέλλοντος; Προφανώς η αγορά παλιών σκληρών δίσκων, με την ελπίδα ότι θα βρουν, μέσα σ' αυτούς, κάτι που θα έχει ενδιαφέρον...

Κάνω μια παρένθεση για να σας θυμίσω μια είδηση που (μπορεί να) σχετίζεται με το θέμα μας: Πριν από μερικά χρόνια, όταν συνεχιζόταν η ραγδαία άνοδος των bitcoins, κάποιος χρήστης θυμήθηκε πως είχε αποθηκεύσει, πολύ καιρό πριν, όταν δηλαδή τα bitcoins δεν είχαν τόσο αξία, πολλά τέτοια bitcoins σ' έναν παλιό σκληρό δίσκο που, ανυποψίαστος τότε, τον είχε πετάξει στα σκουπίδια. Και όταν συνειδητοποίησε την ραγδαία άνοδο της ισοτιμίας, άρχισε να αναζητά τον παλιό του υπολογιστή, ως “ιερό δισκοπότηρο” που θα τον έκανε εκατομμυριούχο, σε όλες της χωματερές όπου πιθανόν να είχε καταλήξει...

Στα παζάρια πωλούνται ήδη, μαζί με τα άλλα ηλεκτρονικά είδη, και παλιού σκληροί δίσκοι. Τους οποίους οι υποψήφιοι αγοραστές επιλέγουν, απ' ό,τι έχω καταλάβει με μόνα κριτήρια την χωρητικότητά τους και την ταχύτητά τους σε σχέση με τα νεότερα μοντέλα, στοχεύοντας - αποσκοπώντας στο να τους χρησιμοποιήσουν για τις καθημερινές φύσης χρήσεις τους. Νομίζω ότι αργά ή γρήγορα όλοι οι αυτοί οι... “ξενέρωτοι” θα μας βρουν μπροστά τους, μαχητικούς αντιπάλους. Ευτυχώς τα κριτήριά μας (θα) είναι διαφορετικά: Αυτοί θα εξακολουθούν ν' αναζητούν τους μεγαλύτερους, τους ταχύτερους, τους πιο σύγχρονους, ενώ εμείς θα αναζητούμε τους παλαιότερους και θα αδιαφορούμε για τη χωρητικότητα, αφού γνωρίζουμε πολύ καλά πως δεν έχει σημασία το μέγεθος, αλλά η ποιότητα του περιεχομένου.

Φίλοι συλλέκτες μην αργείτε: Σηκωθείτε από καρέκλες, πολυθρόνες, καναπέδες και αγοράστε παλιούς σκληρούς δίσκους! Ερευνώντας τους, στη συνέχεια, μπορεί κάτι να βρείτε...

Υ.Γ. Είχα ήδη ολοκληρώσει το παραπάνω κείμενο, όταν στο διαδίκτυο αίλιεσα μια είδηση που την μεταφέρω αυτούσια:

«Στο φως χιλιάδες άγνωστες φωτογραφίες από την 11η Σεπτεμβρίου

Μπροστά σε ένα εκπληκτικό εύρημα βρέθηκαν δύο συλλέκτες/ερευνητές στη Νέα Υόρκη, καθώς «έσκαβαν» στα διάφορα προς πώληση αντικείμενα σε ένα παζάρι σε κάποιο σπίτι της μητρόπολης.

Συγκεκριμένα, ψάχνοντας το περιεχόμενο μίας στοίβας από CDs που αγόρασαν στο παζάρι, ανακάλυψαν ότι ένας από τους ψηφιακούς δίσκους έκρυβε μέσα του περίπου 2.400 φωτογραφίες από το «Σημείο Μηδέν», την τοποθεσία που κάποτε δέσποζαν οι Δίδυμοι Πύργοι του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου, κατά τις αμέσως επόμενες ημέρες των επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου.

Ο άνθρωπος που τις τράβηξε φέρεται να είναι κάποιος μη ταυτοποιημένος εργάτης, ο οποίος δούλευε στις εργασίες εκκαθάρισης της τοποθεσίας από τα συντρίμια των κάποτε ψηλότερων κτιρίων του κόσμου.

Παρότι τα CDs ήταν σε πολύ κακή κατάσταση, τα δεδομένα τους έγινε δυνατό να ανακτηθούν από τους δύο ερευνητές, οι οποίοι ακολούθως ανέβασαν τις φωτογραφίες στον ιστότοπο Flickr.

“Γενικά, αντικείμενα σαν αυτά περνούν απαρατήρητα στα παζάρια. Είναι πολύ πιθανό αν δεν είχαμε πάει εμείς στο παζάρι, αυτά να βρίσκονταν τώρα στα σκουπίδια”, δήλωσε χαρακτηριστικά ο Δρ Johnathan Burgess, ο συνεργάτης του οποίου βρήκε τα CDs στο παζάρι.

Ακόμη, χαρακτήρισε «θαύμα» το γεγονός ότι τα δεδομένα των ψηφιακών δίσκων ανακτήθηκαν σε τόσο καλή ποιότητα, καθώς όπως τόνισε, τα CD-ROM εκείνης της εποχής βρίσκονται συνήθως σε πολύ κακή κατάσταση».

Στέφανος Γ. Λουμάκης

Ποδηλατικές Δράσεις "West Coast"

Με την 22^η θέση ολοκλήρωσε τον διεθνή αγώνα στην Γιάλοβα της Τουρκίας ο πρωταθλητής μας **Νίκος Μαραγκός**. Ο **Νίκος Μαραγκός** ερχόμενος από μία πολύ καλή εμφάνιση στο **Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Μάραθον** και γενικότερα από μία εξαιρετική χρονιά δοκίμασε τις δυνάμεις του στο αγώνισμα που ξέρει καλά να κάνει το **XCO - Cross Country**. Να τονίσουμε ότι η συγκεκριμένη κατηγορία αγώνα ήταν υψηλού βαθμολογικού ενδιαφέροντος όπως και οι αθλητές που συμμετείχαν. Σε μία αρκετά γρήγορη διαδρομή και με υψηλό ανταγωνισμό ο **Νίκος Μαραγκός** απέδειξε για ακόμα μία φορά το ταλέντο του και το τι μπορεί να περιμένουμε στο μέλλον από αυτόν τον αθλητή.

Ασταμάτητος ο **Παγκόσμιος Πρωταθλητής** μας κατέκτησε άλλη μια πρωτιά στον διεθνή αγώνα **UCI MARATHON SERIES SAGARYA TURKEY** με δυνατό ανταγωνισμό αφού συμμετείχαν 48 σημαντικοί αθλητές από όλη την Ευρώπη, την Αφρική & την Ασία βάζοντας στο καλάθι άλλους 100 UCI πόντους. **Περικλή Ηλία** συγχαρητήρια, συνέχισε την προσπάθεια, όλοι οι Έλληνες φίλοι του αθλήματος είναι κοντά σου & στηρίζουν την προσπάθεια σου.

Σε ακόμα ένα **Τριαθλητικό αγώνα** έλαβε μέρος ο αθλητής μας **Βαγγέλης Διακουμέας**, όπου διοργάνωσε η **why-not (epidavros action)** στην **Αρχαία Επίδαυρο**. Την **Κυριακή 15 Σεπτεμβρίου** ο **Βαγγέλης Διακουμέας** σημείωσε μία εξαιρετική επίδοση αυτή την φορά στο **Τριαθλητικό σπριντ** (850μ. κολύμπι, 22,5χλμ. ποδήλατο, 5χλμ. τρέξιμο) και με χρόνο 1:22' κατέλαβε την **9η θέση γενικής** και **2^{ος}** στην κατηγορία του ανάμεσα σε 100 συμμετοχές.

Την **Κυριακή 25 Αυγούστου** η ομάδα έλαβε μέρος στο **Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Μάραθον**, στην **Άνω Χώρα της Ορεινής Ναυπακτίας**. Οι αθλήτριες-τες μας, τερμάτισαν στις ακόλουθες θέσεις:

η Αλεξάνδρα Αδάμ στην 2^η θέση
ο Νίκος Μαραγκός στην 7^η θέση
ο Γιάννης Σκόρδας στην 20^η θέση
ο Θεόδωρος Μαγιόγλου στην 22^η θέση
 της γενικής κατάταξης.

Στον ίδιο αγώνα στην κατηγορία **όπεν (26 χιλιομέτρα)** συμμετείχε και ο **Αδάμ Αθανάσιος** όπου έλαβε την **3^η θέση**.

Με ένα χρυσό, δύο αργυρά και την μπλούζα της Πρωταθλήτριας Ελλάδος στο αγώνισμα του **ELIMINATOR** επέστρεψε η ομάδα μας από το **Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ορεινής ποδηλασίας ΧΣΟ** που πραγματοποιήθηκε **19/20/21 Ιουλίου** στην όμορφη **Λιβαδειά**. Την αυλαία άνοιξε το αγώνισμα της σκυταλοδρομίας με τους **1) Νίκο Μαραγκό 2) Αλεξάνδρα Αδαμ 3) Γεραλή Σπύρο 4) Αθανάσιο Αδάμ** όπου η ομάδα μας κατέλαβε την **6η** θέση.

Το **Σάββατο 20/07** σειρά είχαν πρώτοι οι **Παίδες** με τους **Γεραλή Σπύρος** όπου κατέλαβε την **14^η θέση**, **Αθανάσιο Αδάμ 18^η**, **Πλάτωνας Μπαρσάκης 36^η** και **Θεόδωρος Κιτσαντάς** όπου δεν κατάφερε να ολοκληρώσει τον αγώνα.

Στη συνέχεια ο **Δημήτρης Παπανικολάου** στην κατηγορία **εφήβων** μας εξέπληξε με την **7^η θέση** μίας και οι πανελλαδικές εξετάσεις δεν του άφησαν πολλά περιθώρια προπονήσεων. Στο ωραίο φύλο η πρωταθλήτρια μας **Αλεξάνδρα Αδάμ** κάνοντας το ντεμπούτο της στην **κατηγορία γυναικών** έφτασε πολύ κοντά στην πρώτη θέση αλλά μία πώση της στέρησε την διεκδίκηση της φανέλας τερματίζοντας έτσι δεύτερη. Στην κατηγορία **Μάστερ Β** ο **Κώστας Καραωούλιας** βρέθηκε στην καλή του μέρα και έπειτα από ένα δυνατό αγώνα μας χάρισε το **δεύτερο αργυρό μετάλλιο** στην ομάδα. Ο μεγάλος άτυχος ο **Μαγιόγλου Θεόδωρος** όπου μία άσχημη πώση στην προπόνηση μας στέρησε ακόμα ένα μετάλλιο στην κατηγορία τερματίζοντας έτσι στην **9^η θέση** και με τον **Κώστα Κιτσαντά** λίγο πίσω στην **18^η**. Στη μεγάλη κατηγορία των **Ανδρών** ο **Νίκος Μαραγκός** έδειξε για ακόμα μία φορά το ταλέντο του και την σκληρή δουρεία επάνω στην προπόνηση κατακτώντας έτσι την **4^η θέση** και αφήνοντας πολλές ελπίδες για το μέλλον. Στην ίδια κατηγορία η γρήγορη επάνοδος του **Νίκου Πρίκα** μετά την στρατιωτική του θητεία τον έφερε στην **14^η θέση** και τέλος ο **Γιάννης Σκόρδας**, ο **Βεργόπουλος Ευάγγελος** και ο **Τάσος Παπαναστασίου** δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν τον αγώνα. Την τελευταία ημέρα στο αγώνισμα του **ELIMINATOR** η πρωταθλήτριά μας **Αλεξάνδρα Αδάμ** από την αρχή δεν άφησε και πολλά περιθώρια για την φανέλα και στέφτηκε **πρωταθλήτρια Ελλάδος για το 2019**. Στο ίδιο αγώνισμα ο **Νίκος Μαραγκός** δε στάθηκε και τόσο τυχερός μίας και ένα κλείσιμο με ένα συναθλητή που του στέρησε το πλασάρισμα στον τελικό. Την ομάδα μας συνόδεψαν ο πρόεδρός μας **Σπύρος Τζιτζικάκης**, η προπονήτριά μας **Ειρήνη Μούκα**, ο **Ανάργυρος Μουλκιώτης**, ο **Ηρακλής Ντάρδας** και φυσικά οι γονείς όπου τους ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

Πάντα με την υποστήριξη των χορηγών μας **Mollossos - Workwear & More**, **Φαρμακείο Χατζόπουλος Γεώργιος** & **φυσικοθεραπείες Kostas Kitsantas**.

Εκκλησιάζουσες

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΜΑΓΟΥΛΑΣ

Η Εφηβική Θεατρική Ομάδα Μαγούλας που υπάγεται στις δομές της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Ελευσίνας, πραγματοποίησε την Δευτέρα 30 Σεπτεμβρίου και ώρα 20.30μμ στο Παλαιό Ελαιουργείο τις "Εκκλησιάζουσες του Αριστοφάνη". Το έργο ήταν σε διασκευή του Γιάννη Καλατζόπουλου και σκηνοθεσία Θοδωρή Ευστρατιάδη. Η εκλεκτή μουσική που κυριαρχούσε το παραλιακό μέτωπο της Ελευσίνας ήταν γνωστού μουσικοσυνθέτη Γιούρι Στουπέλ.

Ας πάμε τώρα στην ενδυμασία και τις χορογραφίες! Όσο αφορά τα κοστούμια, ήταν υπό την επιμέλεια της Ιωάννας Βιλλιώτη που όπως φάνηκε ήταν αντάξια των προσδοκιών του σκηνοθέτη καθώς οι επιλογές της σμίλευαν το άρτιο.

Οι χορογραφίες, που από ένα απλό χαρτί με κινήσεις, ενσαρκώθηκαν στην σκηνή από τα παιδιά της ομάδας, έκαναν την ιδιαίτερη εντύπωση του κόσμου ο οποίος χειροκροτούσε με πάθος σε κάθε λήξη κάποιας χορογραφίας. Σε αυτό το σημείο, αξίζει πολλά συγχαρητήρια η χορογράφος, Κατερίνα Κουντούγερα.

Τώρα ήρθε η ώρα να πάμε στο ψητό! Ο πρόλογος ο οποίος πραγματοποιήθηκε από δυο πολύ καλοντυμένα αγόρια με την στολή της Φιλαρμονικής του Δήμου έδωσε την εισαγωγή που χρειαζόταν! Ο ιδιαίτερος κόσμος που είχε κατάκλυσε το θέατρο απόλαυσε τον πρόλογο και κατάλαβε αμέσως ότι η ροή της παράστασης θα κυλήσει με σκηνές ορμητικές και όπως θα μπορούσαμε να τις χαρακτηρίσουμε ως καλπάζουσες!

Κατά την διάρκεια του θεάτρου, ο κόσμος χαιρόταν με το αποτέλεσμα των παιδιών της ομάδας γιατί ο κόπος, η αγωνία και όλο το τρέξιμο καθ' όλη την διάρκεια φάνηκε με το πως στήθηκε η παράσταση! Η παράσταση ήθελε να κάνει τον κόσμο να σκεφτεί τι γινότανε στην αρχαία Ελλάδα! Σκοπός ήταν να διακωμωδήσει τα γεγονότα που λάμβαναν χώρα τότε με μια ελαφριά πινελιά του τώρα.. Ο Αριστοφάνης με τις υπέροχες συγγραφές του κατάφερε να κάνει τον ελληνικό και ξένο λαό να μιλάει για εκείνον και να συνεχίζει να κάνει μεταφράσεις ώστε ο κόσμος να καταφέρει επιτέλους να ανοίξει το μυαλό του!

Τέλος, ήταν μια υπέροχη βραδιά η οποία θα χαραχθεί ανεξίτηλα στην καρδιά των παιδιών καθώς και όλων όσων την παρακολουθήσαν.. Για όσους δεν ήρθαν ελπίζω η παράσταση να ξανά προβληθεί στο εγγύς μέλλον και ο κόσμος να πάει να δώσει το παρόν.

Επιμέλεια κειμένου Παναγιώτης Θεοδ. Φράγκου

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Διασκευή
Σκηνοθεσία
Μουσική
Χορογραφίες
Μακιγιάζ
Βοηθός Σκηνοθέτη
Σκηνογραφική &
Ενδυματολογική
επιμέλεια
Επιμέλεια ήχων &
φωτισμοί

Πραξαγόρα
Φίλες
Πραξαγόρας
(Χορός)

Βλέπυρος
Άντρας (γείτονας)
Χρέμης
Καρίων
Στρεψιάδης
Ξανθίας
Αμυνίας
Κυρήκαινες
Παράβαση

Νέος
Νέα
Α' Γριά
Β' Γριά
Γ' Γριά
Υπηρέτρια (μεθυσμένη)
Εισαγωγή & Επίλογος

Γιάννης Καλατζόπουλος
Θοδωρή Ευστρατιάδη
Γιούρι Στουπέλ
Κατερίνα Δανάη Κουντούγερα
Σοφία Βασιλειάδου
Κριστιάνα Ρίνα
Ιωάννα Βιλλιώτη

Μάριος Καριώτης

Κριστιάνα Ρίνα
Ιωάννα Βιλλιώτη, Βασιλική Εξάρχου,
Κατερίνα Δανάη Κουντούγερα, Έλλη Γκίκα,
Σταυρούλα Ναστούλη, Πετρούλα Κρουστάλη,
Σπυριδούλα Κανάκη, Ηλιάνα Λαζαρίδου,
Δέσποινα Γεωργατζή
Κωνσταντίνος Προκόπας
Γιώργος Γκίκας
Νίκος Κρουστάλης
Γιώργος Καρακασίδης
Παναγιώτης Στραϊτούρης
Μελέτης Δούκας
Βαγγέλης Τζούμας
Πετρούλα Κρουστάλη, Σπυριδούλα Κανάκη
Κριστιάνα Ρίνα, Βασιλική Εξάρχου,
Σταυρούλα Ναστούλη, Πετρούλα Κρουστάλη,
Σπυριδούλα Κανάκη,
Δημήτρης Φελούρης & Κωνσταντίνος Βιδάλης
Ηλιάνα Λαζαρίδου
Ιωάννα Βιλλιώτη
Δέσποινα Γεωργατζή
Έλλη Γκίκα
Κριστιάνα Ρίνα
Παναγιώτης Φράγκος, Μελέτης Βιλλιώτης